

Vinduer, Døre og Lister.
Godt og billigt Arbejde.
Hugo Øster's Maskinsnedkeri,
Tlf. 216. Thorshavn. Tlf. 216.

Kapitalisma og socialisma.

Hvat er ein kapitalistur?
Tað er ein ríkmaður, vilja
tey flestu svara. Nei, vinir!
Var eingin andaligur kapitalistur
í Føroyum uttan ríkmenningin,
so hevði sæð óðrvísi út
her á landi í dag. Nei, ítanverri,
tað eru ikki bert ríkmenningin,
ið hugsa kapitalistisk. Herum fær
ein skjótt greiðu, tá hann lærir
menniskjuni at kenna.

Ein ríkmaður kann vera soci-
alistur — um tað er sjáldan, at
slíkt sæst — og ein fátekur
kann vera kapitalistur, t. v. s.
andaliga. Hví er tað so? Man
tað vera einum vídføtt? Her-
um munna meiningarnar iva-
leyst vera ymiskar.

Tað sanna er nokk, at vit
menniskjur hava lyndi til ego-
ismu; men samstundis býr ein
spiri av socialistiskum hugsjón-
um í einum og hvørjum menn-
iskja. Hvát ið síðani kemur
sterkari fram í hvørjum einstak-
lum menniskja, kemur ann uppá
tey kringumstøðir og tær ávirk-
anir, sum einstaklingurin livir
í og verður ávirkaður av.

Kapitalistandin ella egoisman
(sjálgvóðskan) er í mannaálíni
eins og illgrasið í einum akri.
Verður hesin illi andi ikki
burtur lúkaður, kemur hann
meir og meir fram — breiður
seg meir og meir og meir —
og kvalir hinar góðu hugsjón-
irnar, kvalir idealismuna og
socialistandan.

Eitt slíkt menniskja verður
ein tilíkur andaligur kringlur,
sum nevnist egoistur. Guðsbi-
lætið í tí neyðars menniskja
kámast burtur, meðan hin
svarta sjálgvóðskumyndin verður
meir og meir sjónlig.

Tann størsta ólúcka ið kann
ráma eitt menniskja, er tann, at
ein er vorðin egoistur; tí ego-
isturin er friðleysur og gleði-
leysur her á foldum. Hann
tríar eftir ríkidómi, og hvussu
mikið hann fær, tráar hann
eftir meir og meir. Hendan
trá verður ein plága, ið pinir og
tærir menniskja og ger hana
lívsleidda — gleðileysa — stutt
sagt lívið verður óyðilagt hjá
tí neyðar menniskja.

Verður illgrasið lúkað burtur,
so koma tær góðu fruktirnar
fram og bera ávøkstur. Verður
egoisman — kapitalistandin —
kvald í mannabarminum, koma
tær ljósu og reinu idealistisku
— socialu — hugsjónirnar fram
til sín rætt og bera dugnað. Tá
sær ein, at hann er bert eitt
lið í tí líkaminum, sum eitur
samfelagið. Hann fólur sína
skyldu til at gagna øllum lim-
unum í samfelagnum og ikki
einans sjálvum sær. Eitt sam-
felag, sum bygt er upp av slík-
um íbúgvum, verður sterkt og
hugnaligt at liva í fyrri einstak-
lingin, meðan eitt samfelag, sum

bygt er av egoistum, verður
veikt og óhugnaligt at liva í.

Hygga vit nú at okkara fœ-
royska samfelagi, siggja vit, at
afturhaldið, sjálgvóðskan og
kapitalistandin situr í háseti
her á landi. Tað sæst best av
seinasta fólkatingsváli.

Hví er tað so? kann ein ella
annar spyrja. Svárið er ikki
so ringt at finna.

At ríkmenningin her á landi eins
og aðrastaðni — yvirhøvur —
eru mótsøðumenn av javnaðar-
flokkinum er ikki tørfort at
skilja. Teir vita, at javnaðar-
menn ikki fjálga um teirra
peningaposa eins og afturhaldið
t. d. Madsen-Mygdal í Danmark.

Hví fátekir Føroyingar lata
seg viljeða av afturhaldinum er
lætt at skilja. Fjöldin í Fø-
royum hevur jú ongan andaligan
kost haft utan »Dimmalættings-
og kanska »Føroyatíðindi«. Tað,
ið hesi bløð hava prentað inn í
Føroyingar, er tað, at vit orka
einki, tað nyttar einki um vit
royna at standa saman, vit mugu
líta á aðrar og liva av ríkmonn-
unum.

Trælaandin situr tí fastur í
hinum minna manninum í Fø-
royum, og tí hevur afturhaldið
frítt spel her á landi.

Illgrasið er ikki lúkað burtur
úr teim fœroysku mannaálunum.
Egoisman — sjálgvóðskan —
ræður tí enn í Føroyum.

Vit mugu lærast at standa
saman sum limir av okkara
fœroyska samfelagi. Tá verða
vit sterk. Í einum slíkum fœ-
royskum samfelagi eiga vit ein
góðan royndan slóðbrótara, og
tað er harra S. P. úr Konoy,
sum beyð sær fram til fólka-
tingsválið hin 29. mai. Hann
fall; tí fátekir Føroyingar líva
sinar mótsøðumenn. Teir trúgva
teim, sum royna at koma felags-
andan, sum royna at spreingja
arbeiðsmanna- og fiskimanna-
felag. Teir trúgva teim, sum
við ljótum lygnum hava útspilt
harra Konoy. Tí slapp hann ikki
niður á danatungu at arbeida fyrri
tey fáteku í samfelagnum.

Einaferð má egoisman — kapi-
talistandin — og trælaandin lúka-
ast burtur úr Føroyum, og tá
fær hitt fœroyska afturhaldið
at kenna tað sama, sum afturhald-
ið aðrastaðni, at alt svik svikir
seg sjálvt. Einaferð kemur tann
dagur, tá Føroyingar allir sum
ein rópa: »Burt við kapitalist-
andanum! Livjið socialism!»

J. H. Danbjørg.

Islandsfiskeriet.

Telegram til „Føroya Social-Demokrat“.

Reykjavík, den 8.—6.—29.

Den indtil 1. Juni samlede
Fangst er: Sydvestlandet 239,660
Skpd. mod ifjor 197,900, deraf
Vestmannøerne 37,430 mod ifjor
35,920. Smaabyerne 38,600 ifjor
36,900. Havnefjord Trawlere
20,900 ifjor 29,220. Lineskibe
15,350 ifjor 6,860. Reykjavík Traw-
74,380 ifjor 70,560. Lineskibe
47,610 ifjor 24,430. Vestfjordene
30,450 ifjor 22,520. Nordlandet
12,590 ifjor 3,110. Østlandet
10,510 ifjor 18,490. Ialt iaar
293,205 mod ifjor 242,000, deraf
iaar 240,430 Storfish, 32,680
Smaafisk, 9,200 Kuller og 10,890
sej.

Fontenay.

Parlamentsvalgene i England.

Englands Arbejdere vandt en straalende Sejr og har nu 290
Repræsentanter i Underhuset. Baldwin's Regering har ind-
givet sin Demission og en Arbejderregering er under Dannelse.

Arbejderpartiets Sejr er overvældende og afgørende. De
drøistigste Forventninger er overtrufne. Vort Broderparti rykker
ind i det nye Underhus med en Gruppe paa ca. 300 Mand mod
kun 163 Mand i det afgaaede Parlament. De Liberale, som næ-
rede store Forhaabninger om Fremgang, vinder kun nogle faa
Mandater. Kommunisterne har paa deres ca. 25 Kandidater kun
formaaet at samle naragtige smaa Stemmestøl. Nederlaget for de
Konservative er saa stort, at man ikke finder Mage dertil i Eng-
lands Historie.

Et af Valgets interessanteste Træk er den store Fremgang.
Arbejderpartiet har haft ogsaa i Landkredsene. Man har Lov til
at betegne dette Valg som Socialismens afgørende Gennembrud i
Storbritannien.

At Mac Donald, maaske Arthur Henderson eller Clynes i
Løbet af kort Tid vil overtage Posten som engelsk Statschef, er
ganske afgjort. Det er Valgresultatets Ret og Vælgernes Ønske.
Sammen med de Liberale er der jo ogsaa skabt en solid Basis for
en handledygtig Regering.

Internationales Partier jubler med Englands Arbejdere
over den stolteste socialistiske Valgsejr Verden har set. Vi ser
godt i samme Øjeblik Sejrens Ansvar og Sejrens Byrde — som
Mac Donald har udtalt — men vi ved, at Arbejderpartiet har
Mændene, der skal vide at gøre den engelske Arbejderklasse og
dermed hele den socialistiske Internationale Ære.

Premierminister Baldwin indkalte til Ministermode lige
efter Valget. Her besluttede den konservative Regering at indgive
sin Demission. Samtidig vilde Baldwin opfordre Kongen til at
forhandle med Mac Donald om Dannelsen af en Arbejderregering.

Efter at Baldwin i Windsor har haft foretræde hos Kongen,
har han faaet sin Afsked bevilget. Mac Donald er derefter ind-
kaldt til Konference med Kongen, og opfordret til at danne Rege-
ring, og han vil paa tage sig Hvervet.

Arbejderpartiets Hovedbestyrelse og Parlamentsgruppens
Ledelse har afholdt Møde i London, hvor man drøftede Situatio-
nen efter Valget. Resultatet af Mødet blev en enstemmig Beslut-
ning om at overtage Regeringen, og det dermed følgende Ansvar.
Vælgernes havde givet Arbejderpartiet Flertallet i Parlamentet, og
de havde derfor ogsaa Krav paa, at Partiet overtog Regeringen.

TORVALD TU: GIFTINGARFØR GENTA Sjónleikur í 3 partum. Týtt hefur Nyholm Debess.

Undir felagsmerkinum: »Sjónleikur
fyri ungmannafelag» hevur harri Ny-
holm Debess nú sent út annan sjón-
leik í fœroyskari týðing: »Giftingar-
fœr genta», ið er skrivandi av sama
skaldsið sum »Vinarlig hjón», Torvald
Tu; men fer tó nógv ímillum hesar
báðar sjónleikar, tá hesu seinra
trýtur sangirnar, ið álitið livga og
fjálga um leikir.

»Giftingarfœr genta» fyrirferst á ein-
um bóndagarði. Bóndin er nevndur
Hanus á Heyggi, kona hansara Karin
Malena. Teir eiga dóttir, ið nevnist
Dagney, ið nú er somikið tilkomin, at
bæði tey gomlu halda hana vera
giftingarfœra.

Hanus á Heyggi og kona sita tí í
orðadrátti um, hvønn drong ið Dagney
skal hava. Hvor heldur upp sín, og
orðafelli verður av teirri ársøk ikki
av tí vakrasta. Tí, meðan Hanus, ið
er í peningatrongd, vil hava Dagney
at giftast við Sveini í Miklagarði,
einum ríkum bóndasoni í granna-
bygdini, so vil Karin Malena hava
dóttirina ein bæði »finna» og »dann-
aðan» mann, Kornelius Dugesen, ið
gongur á lærda skúla. Bæði eru tey
bráðarasin og ætla at fáa hesa gifting
frá hændini skjólast moguligt, og hava
tey, uttan at vita av hvørjum øðrum,
bóðsent báðum bóðlunum. Hanus
hevur biðið Svein komið til garðs,
og Karin Malena hevur strógt á
Kornelius um at koma sama kveldið.

Meðan hesi bæði gomlu stríðast
um, hvønn ið Dagney skal hava, og
sent hoið eftir ikki minni enn tveim-
um bóðlum, so hevur Dagney funnið
sær ein hjartansvin í Tóra í Brekku-
garði, sum hon í loyndum heldur
smáar fundir saman við.

Nú ber soleiðis á, at Dagney kemur
inn í stovuna, og tey gomlu royna nú
hvor í sinum lagi at fáa gentuna til
at jatta at taka ein av teimum báðum,
sum nú stendur henni í bði. Men
Dagney er ráðakvikk og røpar inn Tóra
og sýnir nú foreldrunum fríggja
hansara. Men hetta elvur ikki skilnað
ímillum tey ung.

Nú kemur Sveinur, og hann roynir
sinar snildir fyrri at vinna Dagney,
men hon vikast ikki, hóast Sveinur
roynir at taka eftir henni og fevna hana.

Í hesum víðfangi kemur so hin
triðji biðlurin, Kornelius Dugesen.
Nú gerst leikpallurin ein sannur
hurluvási, ið endar við, at Sveinur
leypur á Tóra, og teir takast, men
Sveinur verður við undirlutan. So
flýggjar Tóru á dyr, fylgdur av Dagney.
Her sigur tjaldið í fyrsta parti.

Í øðrum parti ger Dagney upp við
Kornelius, so at hann ikki heldur
vera stórt at biða eftir og rýmur
av garði.

Í triðja parti verður eisini Sveinur
greiddur frá hændini, og nú eru báðir
kneysarnar burtir, ið forða skuldi
Dagney hjúnarlag við Tóra. Men nu
ber so væl á, at Hanus bóndi á sin-
ari akferð til býin hevði verið illa
skótsleyst, tá ið hin ólættað hesturin
hjá honum leyp, um ikki Tóru hevði
komið honum til hjálpar og hand-
tikið hestin.

Hetta bragd Tóras var nógmikið
hjá teim gomlu at geva honum Dagney
í stundini.

Ein livandi, og lættur sjónleikur.
Frálíkur fyrri ungmannafelag og er
eisini væl hóskandi til upplestur.
Kostar 1 kr. 50 oyr. Fæst hjá út-
gevaranum.

X. X.

Nyankomne, shetlandske
røgede Sild.

VAREHUSET
Telf. 248.

Det tredje Spørgsmaal.

Skal Vaskedagen
til evige
Tider
være en
Sorgens Dag?

Svaret er Nej!

Vask paa rette Maade, tør
paa rette Vis — og Vasked-
dagen bliver en Glædens Dag.
Anvender De Persil og følger
De nøje Brugsanvisningen paa
Pakken, kan De være fuld-
kommen sikker paa det fuld-
komne Resultat. Tøjet bliver
rent og blændende hvidt som
Sne. Hvad enten De vasker
Silke, Uld eller andre kulørte
Stoffer, er Tøjets Tørring al-
største Betydning. Uld maa
aldrig hænges op, men bør
rulles ind i et Haandklæde
eller i et hvidt Stykke Stof
og derefter bredes ud og læg-
ges i Façon.

Før var en Vaskedag en trølsom Skæbning,
nu gør som Log og Smil den gamle Vaskedag

Persil

— til al Slags Vask.

Pris pr. Pakke 50 og 95 Øre

„Føroyskur lesnaður til skúlabrúks“ I.

Greitt til prentunnar hevur R. Long.

Fuglakvæði
eftir Poul Nolsøe.

So ljóðar fyrisognin fyrri bók sum
nýliga er útkomin, og latum okkum
stogga við hina ovastu regluna og
merkidi rómartalið I.

Tilætlanin er bæði góð og tørvulig.
Okkara skúlam hefur leingi trótið
hóskandi óðýran lestur fyrri børn og
ungmenn. Nú er tilbetur so frætt til
av fœroyskum bókmentum, at ein
kynstrigur maður kann fáa hóskandi
tilfar burturúr til skúlabrúks. Tað
er væl ikki av hendingi, at Long fyrst
hevur trivið eftir Fuglakvæðinum;
men tí at tað er eitt hitt týðningar-
mesta kvæði bæði skaldskapliga og
soguliga, sum yrtir er í nýggjari tíð.

Tað er sjálvsagt beint, at tey skúla-
verk, sum soleiðis verða givin út til
skúlabrúks, fáa bæði fororð og við-
merkingar, sum lýsa innihaldið í odd
og egg; men tá er tað eisini neyðugt
at ikki óvong mistókni vera í tí
soguliga, og at stávsetingini ikki verður
missjøvn, t. tað spílir meira í skúla-
bókum enn í øðrum bókum.

H. N. Jacobsens Bókahandil, sum
altíð hevur sýnt fœroyskum bókment-
um vælvið, stendur sum útgevandi.
Vónandi verður tað ikki leingi til
rómartalið verða bæði til II, III, IV
og V. Skal hugandi vera um at
menna málið og fáa tað til sín rætt,
má okkum ikki tróta hóskandi skúla-
lestur til hóskandi prís. Her er gjørd
ein nýbryjan, vónandi lætta skúla-
nevndir og kennarar starvið við at
keypa bókina og nýta hana í skúlu
num.

Fjølnt,